

قارصا

له چیرۆکی نوویی کوردیداو له چیرۆکه کانی حسین عارف دا به نموونه

● عبدالرزاق بيمار ●

پیشه کی

هه یه ناچار له کورتی بریمه وه وهاتم مه سه له یه که له مه سه له کانی هونه ری چیرۆکنوسی لای ئەم نووسەرە پاس بکەم که دەمیکه سه رنجی راکیشاوم و له سه ره تاوه ره که لی که وتووم ، دوورو نزیك په یوه نندیم به خوئی و به خێوه که یه وه هه یه نه ویش مه سه له ی قاره مان و هه لباردن و پیشکیش کردنی قاره مانه و پێشان دانی نه و قوناغانه یه که له کاروانی گۆران دا بریویه تی و دواروژ به ره و کوی مل ده نیت . به لای منه وه قاره مان شاده ماری چیرۆکه و هه موو کاکلی بیرو راو فه لسه فه ی نووسه ر له دهوری هه لباردن و جووری پیشکیش کردنی قاره مان دا ده گه ریت ، جا هه لسه نگاندن و پێشان دانی روو توووب و دیوه کانی قاره مان بویان هه یه که لینیکی باش له لیکۆلینه وه ی هونه ری چیرۆکنوسی پر بکه نه وه و عوزرخوازی چمکیکی نه هاتنه دیی تاوات و خواسته که م بن .

به راستی جیگه ی شادمانی یه که کوژیکی تاوه ها بو چیرۆکی تازه لای کوردی بگیرییت و براییانی دهسته ی به ریوه به ری یه کیتی نووسه رانی کورد داوا بفرمویان باسیک بنووسم و بیخوینمه وه . ده میکه ئاره زووم ده کرد له باره ی هونه ری چیرۆکنوسی ی حسین عارفه وه لیکۆلینه وه یه کی به سه رو به ر پیشکیش بکەم ، به لام له به ر ده ست نه په رژان و زه حه تی ی کو کردنه وه ی نه وکه ره سه زورانه ی ده بن به بناغه ی هه ستانی پاس و لیکۆلینه وه یه کی له م جوړه ، نه مه جگه له هه راوی و پان و پوړی ی مه دانی لیکۆلینه وه که و به هوی که م ده سه لاتیم له زور لایه نی زانستی و تیوری هونه ری که په یوه ندیان به بیناسازی چیرۆکی نوی ی نه مروی جیهانه وه

كاك حسينيش كه دهست پيشكاري ليكولينه وهوميژوو نووسيني نه ده بي چيروكي كردوه و دوور نيهه يه كه م كاس بيت كه ووتاري بوميژووي چيروكنووسي كوردي له عيراق ته رخان كرديت ، جگه له كومه له ووتاريكي رهخنه گرانه ش ، سالي 1977 كتيبكي به نرخيشي دهركرد به ناوي (چيروكي هونري كوردي له نيوان 1925 - 1960 دا) ، به زماني عه ره بيش ليكولينه وهيه كي دوورو دريژي به ناوي ريالزمي رهخنه گرانه له چيروكي كورديدا بلاوكرده وه . له مانه دا باسي زور كه سي كردوه باسي خوي نه بيت . منيش له و باوه رهدام دهوري دباري « حسين عارف » وهكو چيروكنووسيكي ليها توو و هونه رهنديكي به هرهدارو رهخنه گريكي به بزوت له مديداني چيروكي كورديدا نيشانه يه كي به رزه به نه ده بي كوردييه وه ، نهك نه ميو له دواروژيشدا ميژوو نووسي نه ده ب ناتوانيت له بيري بكات .

نيتر له بهر نه م هويانه هه ليزاردني نه م بابه ته له لايه كه وه ، هه ليزاردني چيروكه كاني كاك « حسينيش » بو هه لچيني بابه ته كه له لايه كي تره وه جي خوي گرت .

يه كه م : قاره ماني ريالزمي سه رها تا

وابزانم يه كه م چيروكي بلاوكراوه ي « حسين عارف » چيروكي (چاي شيرين) ه كه سالي 1958 پاداشتي به كه مي گوڤاري (شه فق) ي وهركرت و له سالي 1957 دا نووسراوه كه به راستي به هوي وينه كيشاني رهنگيني ژيمي خيزانيكي خومالي و پيوه ندي سروشتيانه ي نيوان تاكو ته راكاني توياليد له گروي نيشكرو رهنجبه راني كومه لي ، شار نشين ، ي كورده واري و راويژيكي سهنگو ده مودوويكي رهوان و گورج و گول و دارشتنيكي سفت و بي كه لين و روح سووكي ي كه ساسي چيروكه كه پايه ي شياوي خوي له و ده ورده دا وهركرت و لام وابي تائيستاش نمونه يه كه له نمونه به رزه كاني چيروكي ريالزمي كوردي ي پيش ته مووز .

هر له و ميژووه شدا كومه لي چيروكي بيكه وه نا ، به ته مابوو له بهرگيكدا به چاپيان بگه يه ني و ناوي (مندالاني شاره كه م) ي لي ناو له سه ربه رگي دوايي كومه له ي (له كوربي خه باتا) نيازي چاپ كردني به م زووانه ي راگه ياند . هه روا له بيرمه سالي 1961 كه داواي چيروكيكم لي كرد تا له گوڤاري (هيو) بلاوي بگه يه وه ، كومه له چيروكه كه ي دامني ، به بينيك لام مايه وه ، يهك دوانيكم

لي بلاوكرده وه ، يه كيكيان دوژمنه كه ي مام قيتله بوو له (هيو) و نامه ي دلداريكي ترسنوك بوو له (روناهي) ، شاياني باسيشه كومه له چيروكي (كلافه يهك ژاني تووره) ش جگه له چاي شيرين دوو چيروكي نه و ده وري به خووه گرتوه .

له م ميژووه وه (1957) تا سالي 1970 به لاي منه وه قوناغي يه كه مي كارواني هونري چيروك نووس چيكر ده بيت ، بايه خيكي كه وه وري هه يه بو تيگه يشتن چيروك و ژياني هونري چيروكنووس . له گه ل نه وه شدا كه به ردي بناغه يه به ره مه كه شي وهكو هه موو به ره مه كاني قوناغه كاني تر شاياني ليدوان و باس كردن . ريگه وتيكي نايابه كه سه رها تا بنه تاي نه م ده وري له م ليكولينه وه يه ماندا دوو نمونه ن كه به گه شاهه ترين نمونه ي چيروكي كوردي ده ژميردين به يي ي كات و سه رده مه كه ، سه رها تا چيروكي (چاي شيرين) كوتاييش چيروكي (به سه رها تيك) .

كاك حسين خوي له كتيبكه يدا « خهوشي هونري ته كنيكي چيروكي سالاني پيش ته مووزي به وه ديار كردوه كه له شيوه ي ريبورتاج نووسراون و له ده پريندا روكه شن و نووسه ران په نايان بردووه ته بهر ريگه وت و قه زاو قه ده ر . نجا كه له كه كردني هر جي دهردو نازارو جهرمه ساري هه يه به سه ر كه ساني چيروكه كانياندا كه نه گه چيروكه كاني نه م ده وري جگه له هه لو ده ر كردني جهد به ره ميكي مونساه به كردو و هه و كه رو مه يد به بگريه ده بين تاراده يه كي جاك له خهوش زرگاريان ده بيت نه تايسته تي چاي شيريه كه نمونه يه كي گه شي ريالزمي وينه گرانه و سروشتي يه چونكه زاده ي يشوو گه رمي لاوي و تاقي هه لقوليني به هره و سه رها تاي خوكردين . دروشمي ره سه ني و ره واني خويان بيوه دياره

به لام نه و چوار بينچ چيروكه ي ياش شورشي ته مووزي 1958 له ناميلكه ي (له كوربي خه باتا) سالي 1959 بلاو كراونه ته وه ، به هوي جوري بابه ته كانيان كه هه ولي گرته خوي رووداويكي گرنكي وهكو شورشي ته مووزه ، نه و رووداوه ي كه نهك نووسه ران بهلكو خهلكي ده ره وه و ناوه وي سه رسام كردو شيرازه ي زور شتي له گه برد ، هيچ له توانادانييه به و

په له پروژې په نووسه ريكي لارو بتوانی تیکه ل به قولایې ذاتی
خوی بکات و په بی هزم کردنیکی هیمن و سروشتیانه
بیان نوینی . به ره می دوو نووسه ری ناوداری
نووسه رده مهش له مبابه ته وه به لگه ی قسه که ن ، که وا مصطفی
صالح کریم (زره ی زنجیر - 1958) و محرم محمد امین (ریگای
نازادی - 1958) بلاو کرده وه که نووسه ران و ره خنه گران
گشتیان له و باوه رده ان که نرخیکی هونه ری نه وتو
جیا که روه بیان نیی و^۳ هیچیان به سر چیرو که کانی ته مووی
حسین عارفه وه نیی .

چیرو که کانی هم قوناغه جوړه قاره مانیکې واقعی
پیشکیش ده که ن که له ناووه وایه کی خومالی دا ده ژین و تابلې
له نووسه ر نزیکن و زاده ی ته جر به و تیرو انینیکی
پیشکه و توانه ن . قاره مانې نیجایی ژیان و به چاویلکه ی
ساوایی رووناکه وه ده روانه ژیان . نه گه ر خوی
نه بن ، نمونه ی خوین و تارماییه که ی نووسه ر له دوا پرده ی
نه وانه وه هاتو چو ده کات ، زور جار له یه که ون تا وینه و
سینه ره که ی له گه ل یه کدا جووت ده بن و جار جار له نزیکه وه بو
یه کتر ده روان به بی نه وه ی زور له یه که دوور بکه ونه وه .

نافتاوی (چای شیرین) و منداله (دوژمنه که ی مام
قیتل) و سمه ی ناو مندالانی دراوسی (میمکه هولی) . مامه ی
قوشمه ی ناژاوه چی و گشت قاره مانانی کومه له چیرو کی
(مندالانی شاره کم) گشتیان مندالی بزینو چه توون
بی باکی به که یان به لای لاساریه کی پاک نیهادییه وه به وه همیشه
له حوولانه وه و بزوتنه وه دان . هه روه کو ناوینه یه کی
مندال کاری قسه له روون . بی پیچو په نان و نازان قینیان
له مه یینو وه ستان و ترسو یه که که و ته ییه و کرده وه کانیان
ناگردانی گیانی شورشگیری دواروژه

• نفتاو . چا له کوره که تال ده کات کانی که چای شیرین رهت
ده کاته وه و لچی لی هه ل ده قورتینی و شورشی له پرودا
به رپاده کات و نووسه ر گوته نی کوره (له ده ست نه م چه تیوه
ده عه جانی یه)^۴ و کرده وه مندالانه که ی به داده داده .
منداله چه توونه که ی دوژمنی مام قیتل ، شهرم له سمیلی قیت و

دیعه نی قیت و قوژی مام قیتل ناکات و راستی ده خاته به رده م ،
کاتیک که ده په وی نه هیلی له گه رده که که ی نه ودا هه لوا فروشی
بکات ، راستی به که ش زور بی توینکل وره پ و راست و به ناله یه :

(جا تو هه قت چیه ؟ تو برو مجه ووری خوت بکه)

(خوتا پوت نه کردوه .. نه رز نه رزی خوابه و لی دانه نیشم)^۵
شپوه ی روح سووکی ی چیرو که گپانه وه و گورج و گولی و بزینوی
که سه کان و جوولانه وه ی به رده و امیان و ته ی شیرین و
ده رپرینی کومیدی و نوکته به ردازی نووسه ر ، جکه له
وینه کیشانی واقعی نه م که سانه وه کوگو تم بویان هه یه بلین
هوی سه رکه و تنی نووسه ر له کاره که یدا نزیکیه تی لی یان ، یان
بوچی نابی هه ر یه که به جوړیک ده نگدانه وه ی رووداو یک یان
بینینیکی یان به سه ره اتیکې ژیانی مندالی و لایو خوی بن ؟
به تاییه تی له ته مه نیکدا بوو که له لایه نی راستگو ییه وه
نه یده توانی له مانه زیاتر ده ست بو که سان و نمونه ی تری ژیان
به ریت و قاره مانانیا ن لی دروست بکات .. چونکه وه کوبلی خوی
نه م منداله بزینوه یاخی یه بوو که هه تا لایویشی هه ر به گیانی
روشنی مندالی مامه له ی له گه ل ژیان ده کرد ؟

نووسه ر له ته مه نیکی زوودا هه پی و دوور که و تنه وه ی دی .
له گه ل سیاسه تکاران و روشنیبران ژیا . فیبری عه ره بی
خویندنه وه بوو . هه ر زووش ده ستی دایه قه له م . نه وسا
نووسه ران که مو مه یدان چول بوو ، ووتاری ده نووسی ،
هه لنه ستی ده ه ونده وه شیعری کوردی ده کرده عه ره بی ،
لیکونییه وه ی ده نووسی سه ر ساری کارو کرده وه ی نه یینی و
ناشکر ی سیسه ت نیر لاره که سوی هه به خوی له راده ی خوی
به زنتر بریت لاره و سی هه ر ویزو به شیوری نه م جوړه پیاوانه
به ره می روی شورشی ته موور له چوارچیوه ی کتینی (له کوری
خه باتا) . پیشکیش ده کات

له م کومه له یه دا خالیک سه رنجی راکیشاوم که له چیرو کی
(زوری به ده مه وه ماه)^۶ دایه تووشی بووم ، نه ویش نه وه به
که قاره مان لاله یه کی که ده کاته وه که به ر له شورش به شداری
تیکوشانی نه ده کردو هه رگیز له و پروایه دانه بوو قه لای سه ختی
پاشایه تی برووخیت . جا پاش شورش و له کاتی خو پشاند انیکې

گوره و له ئاهه نگی سهرکه و تن دا دهستی ده گریته و بی نه وهی لومه ی بکات ، دی هانی سهرله نوی خه بات کردنی ده دات .. بو قاره مانی چیروکی نه و روزگار نه وه نده زوره که له گه رمه ی هه لچوون و سهرگه رمه ی سهرکه و تن دا نه وه بزانیته که شوپش زوری به به ره وه ماوه له سهره ری دایه .. وه نییه بله هه موو شتی که براوه ته وه و خه تی راست و چه پ به سهر نه م جوړه که سانه دا بیئی . به راستی هه لوپستی که شایانه به چاکه تومار بگریته .

له چوارچیوهی شیوهی ته کنیکی چیروکه کانی نه م قوناغه دا نووسه ر چیروکی رهنگینی به هات و هاوارو ریکوپیک ده نووسیت به ناوی (به سهرهاتیک)^{۱۰} و بو نووسینی میژووی سالی 1963 ی داناوه ، که قاره مان و که سه کانی نمونه ی واقعیکی به جووله و مروفانه ی گه رموگوبن .

چیروکه که نه گه رچی شیوهی گیرانه وهی تیدا به کارهاتووه و بریتی به له چه ند رووداویک به لام هه رگیز خه وش چیروکه کانی بابه تی حیکایه خوازی راهورت ده ری تیدانییه ، که ره خه گران خه وش نه م جوړه چیروکه به وه بوخته ده کن که وا : « به کیک له دانیشتیکن بیان له کوریکدا ده ست ده کا به گیرانه وهی قه و ماویک ، بوتامی قسه و شیرینی ی زمان ناکاوی و گری کردنه وه بووداواوی چیروکه که هه لده گریته و چه ند وینه و رووداویک به یه که وه گری ده دا .. زوربه ی جار داوه که ی پسوکه و کشته کی وه عز دادان له به یینی ده کی وینه و رووداوه کان دا به زه قی خوی ده نوینی ..^{۱۱}»

له کورته شیکردنه وه یه کی چیروکه که نه م مان بو دهرده که وی : سهره تا نووسه ر دیمه نی خو هه ل کوتان و په له فرکی و کیشمه کیشی کومه لیک پیشان دا بوچوونه ناوداواپاسی به ره و سلیمانی رویشتوو .. له ناو حه شامه ته که دا کویریک ، پیره ژنیک ، شه ل و پیرو ژن و ژال و که سانی دی به خویمان و کوله کانیا نه وه هه لپه ی پاس ده ستگیرکردنیا نه تاله م روژه ره شه ی شه ردا نه وگه نمه ی کرپویانه بوخیزانه کانیا نه ببه نه وه . لیره دا وه کو هه موو هونه رمه ندیکی راست بیژو به چه رگ ، نووسه ر بپرای بپر له عاتیفه ی ساویلکه و سوزی رووکه ش نزیک نابیته وه ، نه م تا له م روزگار وه له که مه ی نه و رووداوه دا که س گوی به باری په ککه و ته یی مه لایه کی کویر نادات و وشه و رسته وشه ی « خواناسی ، پیاوچاکی ، سیله ی رهحم »^{۱۲} له و

کاته دا ناخویند ریته وه ، بابه خوی و باره که نمه که یه وه له ودره ننگ وه خته دا له به کره جو دا به چی بمینی ! خه تای کی یه ؟ .

ژنیکی گه نج له پیره ژنیک راده پری کاتیک که پیره ژن (خه تا) له خانه ی باری کومه ل و دهروونی مه ردمی روزگاری شه ردا دانا بیت و به م جوړه وه لامی ده داته وه :
(میمه که بوخه تای سیله ی رهحم نه گریته ؟ خه تای نه وانه بگره که وه هاما ن لی ده کن)^{۱۳} .

پیره ژن مروفیکه وه کو هه موو مروفانی تری په روه رده ی دهستی میثالیات و سهرمهستی ره وشتی سوارچاکیتی ی جار ان ، خاوه ن زاتی خو یه تی و ده لی :

« تو من فیر مه که ، له شه ر گه ری .. من باس م له خو مانه ،^{۱۴} به لام ژنه گه نج که که نیشانه ی نه وه ی دوا ی نه وه زیاتر له واقعی نه وسه رده مه وه نزیک تره و ده زانی له م دنیا یه داو له کاتی ته قینه وه ی مه سه له ی نه ته وه یه کدا که داوا ی ژیا نی سهر به سستی و نان و شارستانه تی ده کات نه گه ر نه وه ی باوو باهیران نه یانیدییت و نه مرو ببیین نه مه مانا و نیشانه ی ناخر زه مان نییه .. چاک ده زانی ، بو یه ده لی :

« نه وه ی له مه و به ر رووی نه داوه ، وانیستا رووده دات ،^{۱۵} . مه لای کویریش وه کو مروفیکی رهنج به ری تیکوشه ر ده ست به زامه که وره به نیشه که ی خو یه وه ده گریته ، وه کو هه موو خه لکی ناوشان چال و گینه په ری مل نه ستوروو چاوساغ بوژینی خوی و خیزانی خوی تی ده کوشیت و ده گاته به کره جو تاز به یه که گه م له م لاو له ولا ده ست بخات و پاسی به رنکه وی بی ی بگه ریته وه و شه وله مزگه وت ده خه وی . له مزگه و تیشدا زورباش ده می تووره که ی گه نمه که ی داده خات و ده ی ناخنیته ژیر کلاوو جامانه که یه وه ، له دلی خویدا ده لی (ناده میزاد زاله .. نه وه کو یه کیک شه ی تان بجیته بن کلپزه یه وه و زه فه ری بی به ری) که نه م قسه یه ش ده کات هه ر خوی ده زانی چ برینیکی گه وره ی وابه دله وه یه ، به لی خه لکه که ی تریش « پیره ژن و شه له و پیره میرو هه قاله کانی بریندارن به لام کاتیک په رو له سهر برینه که ی خوی هه ل ده داته وه و چیروکه که ی خوی ده گریته وه دیمه نی نه وه نده ساکارو راستگویانه و ووردو خو مالیا نه پیشان ده دات که من چه ند جار له خویندنه وه یدا قورگم به یه که وه نووساوه و به زور فرمیسم که له هه لوهرین گیر کردوه .

برایه کی له و دیوچیاو له ره ش بگیرو شالاوی دپندانه ی

دوهم : ريلازم و هونهري شيوه و روخسار

قوناغى دوهمى هونهري چيروكى « حسين عارف » له سالى 1970 وه دهست پي دهكات ، دياره ناگاداري نه وه بوون كه من له دابهش كردنى قوناغه كان دا - بهش به حالى بابه ته كه ي خوم كه هه لبراردنى كه سان و قاره مانانى چيروكه - وه سرجه م هونهري چيروكي گويم نه داوه به دابهش كردن به پي ي سالاتى په نجاكان و شهسته كان و حه فتاكان . چونكه له و بروايه دام كه نه وه له و مرجه به ي بو قوناغ برين و پيشكه و تنى چيروكى عه ربه ي له عيراق هه لكه و تووه مه رچ نيبه بو چيروكى كورد بيش هه ر هه مان - هه ل و مه رچ و هه مان مه يدان بووين ، بي گومان هه مومان بارى نه ته وايه تنى و دهسه لاتى به كار هينانى مافه سر و شتبه كانى كورد وه كو هه مو مروفى سه رده م له روشنبيرى و شارستانه تنى دا ده زانين و ناگادارين تا چه ند بووه و له چ حاله تيكدا بووه .. چون ده رگا و په نجه ره و كلاور و ژنه مان لي گيراوه و له رووناكى ي زانست و رووناكبيرى ي جيهان بي بهش بووين .. كه ليكي نه خوينده وارو چه ند خوينده واريكى كه م و خويندن به زمانى نه ته و ببيان لي حه رام كراو ، نه بوونى روژنامه و كور و تاقم و حزب و ده زگاكانى هوشيارى و رووناكبيرى ي نيشتمانى ، بي شيل كردنى هه ستنى خوبه كورد زانين و ده برينى نه م هه سته و هه ولى ناسين و تيگه يشتن و وينه كيشان و پال پيوه نانى واقيعى نه ته وه كه له لايه ن نووسه رانه وه . نه ديبه كانمان له و پايه روشنبيرى يه دا نه بوون كه له سه ر بناغه يه كي نه ته وه يي پته وو له نه نجامى تيگه لاوى يه كي هوشيارانه به روشنبيرى نوى ي هاوچه رخ دا بيناى تازه بابته تنى نه ده ب كه چيروكه دابه زرينن .. ته نانه ت نه گه ر هه و ليشيان بدايه و بيان ويستايه ، من له و باوه رده دا بووم كه خوينده وارى چيروك كيرمان دهست نه ده كه وتن ، واتا جه ماوه ري خوينده واران بي نه گه يشتبوو . پاشان جگه له وه كه چيروك هونه ريكي تازه بابته ته نه گه ر له چوارچيوه ي هه مو نه ده بي كوردى يه وه سه يري بكه ين هه ميسان سه يرده كه ين كه قوناغ برينى نه ده به كه به لاي كه مه وه له سه ر ماوه پيدانى بلاو كردنه وه و به گوړكه و تنى بزوتنه وه ي چاپه منى وه ستاوه .. نه گه ر نه م ماوه يهش بو شيعر هه بووبيت نه وا بو چيروك زور

روژيكي ره ش دا ، براگه وږه كه شى ده كوژريت و به خوئى و قورثانه كه يه وه كه به پير شالاو هينه ره كه انه وه چووه به رزه بر كه و تووه ده لاقه يه كه كه و تووه ته سه ري . كوويريكي بريندار مه يتى براگه وږه و پشت و په ناي له باوهش ناوه ، به م شه وهش كه سه نيبه مردوو بيباته مزگه و تنى ، نيتير ديمه نى ژنى كووست كه و توو ، مندالى هه تيمواوه و برينى كوويريكي بي دهسه لات و ديمه نى مال و كولان و مزگه و تنى و خسته خانه و ... چاكتيرين ده ستردى نه و كاته ميژووييانه ن كه به سه ر نه م شاره دا هاتوون و شايانى تومار كردن . نيتير واكويره خوئى كه وږه ي ماله و به خيو كه ري دوو به ره هه تيوه و هاتوو له ژير سيه ري سونگى و كلاوئاسن دا ربه كه نميك په ي داده كات و نانيان بوږه پاته وه ، شه و له مزگه و تنى و چاوه پروانى به يانى يه كه بالى سه ي به سه ر ژياني شاردا بلاويكاته وه .

نه وه ي له م قوناغى سه ره تايه دا له و بابه ته پوخته ده كريت نه وه يه كه قاره مانى چيروك به گشتى له شارو كه ره كه كانى شاردا هه لبريز دراون و ره نگوږووى شارنشينى و هه لسوكه و تيان له ژير په يوه ندى يه كومه لايه تنى يه كانى ناوشاردا دياره . نه مهش به نيسبته هه لبراردنى قاره مانى چيروكى كوردى هه نكاويكي به ره و پيش چووه و ماناى نه وه ده كه يه نى كه چيروك نووسان جله وى هه لبراردن و سه ودا كردن يان له باره ي بابته و كه سانى چيروكه كانيانه وه به دهست خوبووه و به سه ري دا زال بوون . جاران وه كوشتيكي ساده ي چاوليكيه ري زوربه ي مه يدانى رووداو قاره مان و كه سانى چيروكه كان لادى و لاديبه كان بوون .

نه م قاره مانه شارى يهش كه زاده ي قوناغى ميژوويى شارستانه تنى نه ته وه ي كورده قاره مانىكي بزيووو به جووله يه و به ي له سه ر زه مينه ي ته قينه وه ي شوږشى دواروژ داناوه ، نه گه ر خوشيان له شوږش دا نه بن به لام كه ره سته ي په يدا بوونى شوږشگيره كه ي له مه و دوان . نه مهش له كارو كرده وه ي ياخى يانه يان و له دادپرسى و هه ق خوازي ي بيري كرده وه و روته كانيان دا دهرده كه وى .. گيان پاكي و گيانى منداليتى يان ره نكده انه وه ي نه و سه رده مه يه كه په يوه ندى يه كومه لايه تنى يه كانى ناوشار له ده وري شيوه دهره به گى يه وه به ره و برجوازي چوون و تازه ره گيان داده كوتو و ده هات له هه موو كه لين و قوژبنه كانى ژياني كه ل دا خويان بنوينن .

که متر بووه .. ته نانهت حربه کانیش نه وهنده لایان له چیروک نه ده کرده و ده یان پروانی که وه کو شیعر به که لکی کوږی تیکوشان نایهت .

دوای به یانی 11 ی ناداری 1970 که ده رگا له روشنبیری و نه ده بی کوردی کرایه وه و باری سیاسی نه ته وه گوږاو باش سالانی قاتی و نه هاتی ده وری هیمنایی و هات بالی به سهر نیشتمان دا کیشا .. هه وری خویناوی ی کونه په رستی و دوژمنایه تی مانی نه ته وه بی و پیشکه وتن ره وی په وه و ناگری چاپه مانی که شایه وه و روژگاری زبرو تفت و تال ، به ندیخانه و ده ربه ده وری و ژیر بالی توقاندن و برسی بوون .. په رژی نی پولا به ندیان له ده وری می شک و دلی نووسه ران لاکه وت . له هه موو لایه نیکدا باری نه ته وایه تی کورد گوږاو به ره و پیشکه وتن ملی نا .. له لایه نی چینایه تیشه وه ده رکه و تیکی نیچگار گرنگ هاته کایه وه ، که له کاتی هیور بوونه وه ی ناسمانی نالوزی لایه نه نه ته وه بیبه که وه ، روونکی زیاتر که وته سهر په یوه ندی په چینایه تی په کانی کومه لی کورد که وا په یوه ندی په برجوازی په کان زیاتر پیگه یشتن و ناکوکی په دپه کان توندوتیژ تر بوون .. نوات و هه ولی به جی هینانی شیوه نیشتراکی په کانیش له به ره م هینانی لادی و شاردا زیاتر بوو .. کاروباری نیسلاحی زراعی و ژبانی کریکاران و جوولانه وه ی نافرمانان و لاوان ، کومه له ی جوتیاران و چند دیارده یه کی نه و نوات و هه ولانه ن .

به لام نه م ده رگالی بوونه وه ی باش ناداره به سهر گیان و دلی برینداری نووسه رانه وه به ی نا ، رابردوویه کی ره ش و تالی له دوا خوئی دا به جی هیشت که تارماییه که ی له سهر که لیکیان به زور که وت و قولاییه کانی هه ژاندن و ته جره به یه کی زوری بو ره خسانه ن ، جوږی تیروانینی نه وانی بوه ندی رووداوو ده رکه وتنی ناو کومه ل کوږی . سالانی شهرو قاتی و نه هاتی شوین به ی خرابی خوینان له سهر ناوینه ی دهروونی تویره به هه سته کانی کومه لی کورده واری به جی هیشت و له قولاییه وه کومی ره ووست و نه ریتی کومه ل شله قا ، په یوه ندی تری کومه لایه تی پیگه یشتن .

به کورتی « گوږین » له کومه ل و له نووسه رو له نه ده به که دا په دیاوو ، کومه ل کومه لی سالانی پیش ته مووز نه ما ، نووسه ناسوی فیکرو روشنبیری ی فراوانتر بوو .

مه و دای خویندنه وه و بلاوکرده وه ی زیاتر بوو ، جوږی خویندنه وه که شی و اتا چه شنی روشنبیری په که شی وه کو جارن نه ما ، گونا گون و هه مه جوږ بوو ، خویشی بوو به خواوه ته جره به ی زور تفت و تالی ژبان .. نه ده به که ش ته نیا به ناوینه ی رووداوو گشتی و گه وره کان نه مایه وه . له زه ویی نه م گوږینانه دا تووی نوی کردنه وه ره کی خوئی داکوتا ، هه موو زه مینه په ک بوئه وه خویش بوو که داری نه ده بی کوردی به هه موو په لوپوکانی په وه (چیروک ، هه لبه ست ، لیکولینه وه ره خنه ... تاد) که شه بکات و پته و ترو گه وره تر بیت و به رده وام سه و زوبه به زگو و بار بیت .

نه و ره خنه یه ی له شه پوئی نوی کردنه وه ی سروشتیانه ی پاش نادارده گیری نه وه یه که له نه نجامی چاوکرده ده ره وه و خواسته وه ی بوته و قالبی بیانی و کاریگه ریی ریبازو ریژگی ی روژاوی دا روخسارو شیوه بایه خیان زیاتر وه رگرت و سه رلی شیوان و نالوزی په کی زور که وته ناوهروک و جوږی پیشکیش کردنی به خویندنه وارن ، شه پوله که شیوه شوږشیکی روماننیکیانه ی وه رگرت و ته راشی ده کردنه ناش به بی هیچ پیوستی په ک ، ده نا ره نج و ته قه لای نویخوازی ی په کیکی وه کو « حسین عارف » له مه دیدانی چیروک دا هه رگیز بیرناکریت و بی گومان ده وریکی کاریگه رو به ته ووژی هه بوو له شه پوله که دا .

حسین له و قوناغه دا زور به زاتانه په یکه ری ته کنیکی چیروکی کوږی و پستی کرده شیوه نووسینی جارن ، گیرانه وه و هسفی به لاوه نا یان نیچگار خه سستی کردنه وه و له جیاتی نه وه وینه ی شاعیرانه ی به هیزو و توویژیکی توندوتیژو گورچکبروچری به کارهینا و دیکورو دیمه نی کاره ساته کانی به زه ق و ره وانی خسته به رچاو . زمانی نووسین دامینی خوئی هه لکردو به گورج و گوئی و به خه سستی و شیعرنامیزی و ده ربرینی بوخت و به هیز هاته کایه وه ، شیوه ی (تداعی) و مه نه لوجی ناوه وه ناشکرا جیگیر بوو . له قوناغی په که مدا روانیمان که که سانی چیروکه کان نه وکلول و دماوو هه ژارانه نه بوون که له ژیرباری کویره وه ری و خه م و چه خاردا نرکه یان بیت و نووسه ر به هوپانه وه هه سستی نابه کام و سه ره تایی و به زه بی خویندنه وار بجوولینی ، هه روه ها نه و پاله وانه ش نه بوون که تواناو هیزبان له خه لک به ده ربوو بیت و له جه ننگه گاهی خیروشه ردا گوئی

هونه ريان بردبیته وه ، دیمان چون قاره مانه کان له ژيانیکی
 روادا ده جوولینه وه به گیانی مندالی ی پاک و بی باکی یه وه
 هس و که وت ده کن . جائه و منداله بزویو لاساروچه تووانه ،
 نو منداله قسه له پروو روح سووکانه له قوناغی دووه مدا سر
 -مرده که نه وه ، هر خویانن یاخی ده بن له پرووی ناهه قو دیلو
 ووشانی نابرووی مروشانه و سه ربه زیدا هل ده چن چ له
 یزی پسوله ی نه وت دا بیت و چ له ناو نوتومبیلی نوخته ی
 نه فتیش دا بیت ؟ هه روه ها هه روه کو جارن بی باکن ، به چاوی
 بی باکی و بی په رواییه وه سه یری دیمه نه کانی واقعی ژیانه
 تزه که ده کن به کومیدی و تراجیدی یه وه . یاخی بوونه که یان
 رو به ی جار سه رده رده کا بو شوپش و به له خویردویی و
 خوین گ رمی یه وه تیکه له به شوپشی گل ده بن .

چیروکی (روهی کرده وه شاخ)^(۱۸) نمونه یه کی شهنگی
 نه و چیروکانه یه ، که بریتی یه له به سه رهاتی کومه لژیووار
 سواری نوتومبیلیک بوون له روزانی شهردا له نوخته ی ته فتیش
 زاده گیرین بوئه وه ی دنیابن که شه کرو چاوشتی
 قده غه کراویان له گل خویان هلنه گرتوه . جگه له ته کنیکی
 نوی چیروکه که که نه گه ر له گل چیروکیکی هاوبابه تی
 خوی دا که چیروکی (مومه که ی شه ماشه دنحه) ی^(۱۹) ماموستا
 محمد مولوده به راورد بکریت چه شنی نوی به تیه که ی
 نه کنیک و جیاوازیانم دیارده بیت . ده لیم جگه له ته کنیکی نوی
 نه وه ی سه رنج راده کیشیت لیره دا قاره مان تاقه که سینک نییه ،
 به لکوچه ند که سینک که یه کساتی میژوویی بوونی مروفانه
 داوای هه لوئیست و بریاریان لژده کات ، یه کیک له وانه بریاری
 شوپشگیرانه ده دات و له دواییدا له نیوه ی پی داده به زوی و
 رووده کاته وه شاخ .

هه روه کو شه ماشه دنحه ش که له نوخته ی ته فتیش دا
 نه یتوانی قامته مومیک له گل خودابیات تاله سه ر مه زاریک شه و
 دایانگرسینی بریاری دا که که یشته وه مال له جیاتی موم
 کیشه داریک بسووتینی و ناگریان بی بکاته وه .

سی یه م : قاره ماننی قوناغی نوی
 له به رده م (جنس) دا

کاک « حسین » له و ریالز مه نوی یه دا جوړه ها قاره مانمان

پیشکیش ده کات که منداله شوپشگیره که ی ناو واقعی
 شوپشه که ده نویین ، به لام له دواوای نه م قوناغه دا ،
 له نه نجامی تیکه لوی به قالبه بیانی په کان دا ، قاره مانه که توشی
 خه م و جه خاری شارستانه تی ی نالوزی مادی ی روزاوا دیت و
 به دوا بیروپای زاده ی خویندنه وه ی زور و ناره زووی
 نوی خوازی و هونه رنواندنن نووسه له مه ی دانی تازه دا توشی
 قالبی ده گمه ن دیت .

قاره مان له چیروکی (وه چه ی یاسای خول و دو) دا
 قاره مانیکی تره و له به رگیکی چیروکانه ی تره ا پیشکیش کراوه .
 که نه م چیروکه بریتی یه له سیناریوی داستانیک و دیمه نی
 بروسکه بابه تی جووله - پیکه وتووی کامیرای ریالستی فلیمیکی
 سینما .. سه رته کا کلی باس و نه ورووداوه سه ره کی یه ی
 که خویندنه وار لی ره چاو بکات دیار نییه . له جیاتی کاکلی
 ناواخن کراوه ی نه وروخساره هونه رییه نوی یه و دیمه نه
 بروسکاویانه بیروپایه کی مه یله و فلهسه فی توش ده بن
 ده رباره ی بنه رته میژووی ژیانی مه سه له ی زینا و داوین پیسی ،
 که وای تی ده گم بوخته ی بیروپایه کی نه وه یه داوین پیسی
 توویکه له پشتی باپیره که ورو مندالدانی داپیره که ورو ی داوین
 پیسه وه (نه گه ره موو مروفایه تی نه بی) پرواوه و (تاک)
 به رو بوومیکی میژوویی نه و به رو تووه یه و تاوان تاوانی بنه یه و
 نه ویش داب و ده ستوریکی باوی مروفایه تی یه . هه روه کو
 له مه ودا ده بینین قاره مان له م چیروکه دا نه وقاره مانه نییه
 که تاکیکه له کومه لیک دا نیمه ناگاداری هه لسوکه وتی ژیانی
 هه یین و له نه نجامدا ده زانین ، چ بارو زروفیکی کومه لایه تی و
 به پی ی چ مایه ره خساوه کانی باری مادی ژیانی کومه ل
 پیکه یشتوه و قوناغه کانی نه شونماکردنی شه خسیه تی بوئه وه
 شی کرابیته وه که قاره مانیکی نمونه و مروفیکی ته واومان
 له به رچاو بیت .

دورنییه بگوتری که قاره مان لیره دا وه کو ناوی چیروکه که ش
 ده ری ده بریت (وه چه) یه که ، که وه چه ی یاسای خول و دو یه و
 نجا نه م وه چه یه له جوولانه وه و هاتوچوی ژیانیکی
 سه رداپوشراوی بن ته پکی بی مایه له لایه ن رخ و به هاکانه وه
 یه کیکی ده بیته قوربانی و له ژیر بی ی جوولانه وه که دا
 ده پلیشینه وه و نه وانی تریش له دوا چه پری قوربانی یه که وه
 ده وری فیلبازی له و وه چه یه دا ده گپرن که راهاتوو ورام کرده ی

ياسای خول و دۆن . بۆز يادە روون كردنه وهش ده ئۆين
 كه مه سه له ی خول و دۆ ئه و نه ریته كۆمه لایه تی به كۆنه
 ده گپیته وه كه جار ان نه گه ره له شار یكدا ئافره تیک داوین پیسی
 لی ده ركه وتایه به ره واژ سواری كه ریان ده كرده كلکی كه ریان له
 ده ست ده ناو خول و دۆ (له هه ندی ناوچه شدا ماست و دوشاو)
 یان به سه ردا ده كرده به ناو شارد ا ده یان گپرا ئنجا
 شار به ده ریان ده كرد . ئنجانانام ئایا وه كو شرع فه رمانی
 پید او به رده باران ده كرا یان نا .

چیرۆك نوس به (8) به ندو سه ره یاس چیرۆكه كه ی پیشكیش
 ده كات . سه ره تای چیرۆك كه لام و ابی بو كۆتاییش
 ده ست ده دات و ره نگی نووسه ر وای نیاز بوو بیت سه روینی
 چیرۆكه كه بگاته وه به ك و دیمه نی كۆتایی پیش بخت ، بریتی به
 له وه كه نووسه ر به ده زگا و دوكان و كۆلانه كانی شار یكدا
 ده مان گپیت چاومان به دیمه نی سه به یه یه كه ده كه ویت
 كه خه لكه كه له خه وه لده ستن ، نان ده كرن ، به رچایی ده خون ،
 ده چنه سه ر كاری خویان ، له چاخانه داده نیشن . دیمه نی
 دایه ره و چاخانه و مه كه مه و كۆلان و بازار ده بینین ،
 ئه م دیمه نانه له ژبانی شار یكدا لاپه ره یه كه شروشت هه ر روژه
 چاریك هه لی ده داته وه ، به گشتیش له ژبانی ره نجبه ران و خه لكی
 ویل به دوا پاروودا . هه ره كو نووسه ر به زۆردانه ده مه وه ده یلی

د بۆ جاری ملیونه ها چاره ، جه جال هه ل نه سا .. نه بوو
 به روژی جه شر ، شار به یه كا نه هات . شار به یه كا
 نه چوو .. شار چنگ له سه ر شان نه نیشه سه ر روژیکی
 تری ته مه ن و په پره وی یاسای ژبانی نه كرد ، ل 26 .

له م شار ه شدا چارچی بریار و سزا یان یاسای وه چه كه به گوی ی
 خه لكدا ده دا ، هه ره شه له وه ده كات كه وا (له كه ده نیته سه ر
 ره وشتی خومان و باو باهیرمان) هه ر كه سیکیش گوی به م
 بریاره نه دات به و ده زده ده چیت كه چیرۆكه كه روونی ده كاته وه .
 ئه م سه ره تایه ، زیاد له چاره کی چیرۆكه كه ده كوژیت و هیشتا
 قاره مان دیار نیه ، قاره مان هه ر كووچه و كۆلان و وه چه یه كه كه له
 جه نگی ژبان دایه . پاشان له ژیر سه رباسی (سه ره تای
 هه نگاو) دا یه كێك قسه ده كات :

(كه له پشتی باهیره گه و ره ما بووم دایه گه و ره م به
 به رچاوی خومه وه زینای نه كرد . باهیره گه و ره شم وه كه نه و

دزیو (ل 28 .

ئه و باهیره گه و ره یه ش له میژووینك دایه كه كپین و فروشتن و
 مامله ت به گۆپینه وه بووه ، بابی یه كه به رو بوومی سروشت
 بووه ، به نموونه هیشوو تری یه كه بووه .. ئیتر له سه رده می
 به رده وه تانیستا كه بازار دامه زراوه و له جیاتی هیشوو تری
 سه ودا به مرواری ده كریت ، واتی ده گه ین كه ئه م باسه هه ر
 عینی باسه و دووباره ده بینه وه ! لیره دا پاش كه میك ده زانین
 كه خاوه نی ئه م راپانه و نه وه ی قسه كه ده كات كچیکه ، كچیک
 كه توویکی ناومندا دانی دایك بوو چاوه پروانی نه وه ی لی ده كرا
 بیی به نیر . مادام تووه كه به می ده رچوو ئیتر نازارو تری
 كوشنده و نووکی شووژن له ناو زگی دایکی یه وه ده ستی بی كرد
 هه تا ته مه نی بوو به 16 سال .

ئایا چاره نووس وایه كه هه ر ده بی ئه م كچه تووشی تاوانی
 زینا بیت ؟ بریار یكه دراوه و میژوو ی بنه ماله كه ی خوی
 موری كرده وه و سه ره پچی له ناستیدا بی سووده ؟ یان بارو
 زروفیک له ژبانی مادی ی كۆمه له كه ی ره خسا كه له م لاو له ولا ،
 دیارو نادیار ، ئاشكرا و نهینی سه ره ده زوو به یه كه گه یشتن تا
 توپی راو كرنی ئه وی بی به وننه وه و به ره و (داوین پیسی)
 په لكیشی بكن ؟ ئه مه یه ، یان له لایه نی فزیولوژی و
 شیکردنه وه ی جنسی یه وه وه كو خوی ده لی (كولی ئاره زووی
 زینا) ی هه ستاوه و جوشی سه ندوو وه و لاقاوه كه ی به ندو به ستی
 توانای خوگرتن یان گوی دان به ره و وشت و یاسا كانی كۆمه لی
 تیک شكاندوو ؟ یان نموونه یه كه بو هه ر مرو فیک ی یاخی
 كه ئاماده یه له بچووك تا گه و ره ترین راووره سم وری و شوینه كانی
 ژبانی كۆمه ل سه ر كیشی بکات و ژبانیکی خوویستانه ی
 سه ر زده ی به ره للا بژیت و له نوپه بابی و نرخی تایبه تی كه
 له هه لس و كه وت و ژینی خوی هه ل ده وه رن دلۆپ دلۆپ كۆیان
 بکاته وه و ره و وشت و نه ریتی تازه یان لی نیجاد بکات ؟ ئه مانه
 کامیانه ؟

من لام وایه قاره مانی ئه م چیرۆكه لیره دا ئه و قه دو بالایه ی نییه
 كه له سه ری بووه ستی و بتوانی وه لامان بداته وه .

ئه گه ر بلی كۆمه ل تاوانبار ه ، به لی نه وه ی بو ده ر خستووین كه
 پایه ی مینه له كۆمه لدا نزمه و كۆمه ل به یه ك چاوه سه یری نیرومی
 ناكات چ له ئه رك و چ له مافدا . له كۆمه لی فره چیندا زولم و زۆر
 شه خسیه تیکی تایبه تی به ژن ده دن و ناستی نزم ده كه نه وه و

هنرخی بوون وسه نگی کومه لایه تی داده شکینن و مهسه له ی هوسه ریی ژن و پیاو ده بییت به مهسه له یه کی دارایی و پیاو ژنده کا به بنده و ژنه که ش فیلوسوفیک گوته نی (ده بیته بنده ی ناره زوو و تاقه نامرازیکی مندال بوون) .

کچه که خاوه ن دایک و باوک و خیزان و ماله ، دیارنییه چ کویت و پیوه ندیکی گوزهران و زو اری چینایه تی و نه ریتی کونه په رستانه و ده مارگیری باب و برای به سه ره وه بیته . (شانزده سال به سه ر پشکوی حه زو ناره زوی کچینی ی خویدا هه لنشتووه) (فرشته ی به ختی هه مووان هاته دهنگ ، تنیا هی نه ونه بیته) . له ژیانیدا (تنها فریشته یه کی هه تیو) (شاووری بولی دا) و ویستی زه ماوه ندی جوش و ناره زوی کپ بکات ، به لام ده رده که وی نه م نیویستووه و پشته بی یه کی لی داوه . که باس دپته سه ر ناره زوی جنسی ، هه روه کو قاره مان باسی ده کات یان بلین نووسه ر ده یه وی بی ی بدرکینی ناگونجیت مهسه له که هه ر مهسه له ی زینابیت ، هه رگیز ره وای نییه له به ره به یانی میژووه و تانه مرو هه ر مهسه له ی (ته گه به رانی یه که) بیته ، واتا ناره زوی جنسی هه موو هه ست و سوزو ژیری و خه و خه یالی مرو فایه تی راهچی توونیکی تهنگو تاریکات . رایه لی پیوه ندی مرو فایه تی نیوان نیرومی ، سوزی دلاری و خوشه ویستی ی دایکیتی و مندال په روه ری و بالی به زه یی باوکایه تی و هوگری خیزان و ژینی ژیر ساپه تی مالیک که به ره نجی شانی هه موولایه ک ژیانی تیدا به سه ر ده بن ، نه مانه هه مووی نه خویندرینه وه و ته نیا مهسه له مهسه له ی کوژاندنه وه ی پشکوی حه زو ناره زوو بیته ؟ په وانیه قاره مان به م جوړه تی ی بکات :

« که باپیره ی که وره له دایک بوو ، دایه که وره م به سواری نه سه ی زینا به پیره وه چوو : باپیره که وره م سه رچوبی گرت و زه ماوه ندیکی سازکرد ، که زیناکه رانی نه م په ر تا نه و په ری دنیا ی هینایه جوش . حهوت شه و حهوت روژ به کاتی تیشک هاویژ دایان له ده هول و زوپنا ، دهنگی ده هول و زوپنای زینا به جوشتر بوو . که چی که نوره هاته سه ر من ، ده هول و زوپنا کپ بوو ،

نیتر له داخی نه مه بریاری یاخی بوون ده دا ؟! به لام چ یاخی بوونیک ؟ له زنجیره ی هه نگاهه کانی نه م یاخی بوونه ده رده که ویت که له جیاتی نه وه له به ر هه ر هویه کی کومه لایه تی

یان دهرونی ناچاری نه وه بوو بیته خوی به قه له یه ک دا بدات و بیپرته وه . نه خیر ، به پیچه وانه ی نه ریت و باوه وه ده چپته سه ر جی ی پیاوونیک ! ده چی ناگری ناره زوی جنسی خوی داده مرکینیت . له گه ل کی ؟ له گه ل کابرایه کی نیوه له ش مردوو که به قوونه خشکی له ویدیو ده رگاوه بوی دیت . نه مجا که خوروی نه شکا هه نگاهه له یه که وه ده گاته شانزده وه سه ده زارو وه کو داوین پیسیک چاری غه زا ده دات !

نه مه یه هه لویست ! به لام باچاوونیک له قاره مان و که سانی چپروکی (ریگاو کاتی وون) بکه ین که له 1970 نووسراوه و له کتیه که ی (کلافه یه ک ...) دابلو کراوه ته وه .. که وا قاره مان پیاوونیک هه فاله که ی ده چپته به غداو بی ی راده سپریت که ناگای له نه ختیره ی ژنی بیته . پینشکیش نه ختیره به لینی بی داوه که نه گه ر میرده که ی رویی (سبه ی شه و .. له بیرت نه چی .. من وه ک بوونیک چاوه پروانت ده که م)

هه رچه ند تی نه گه یشتین نه ختیره ی تازه بووک بوچی ریگای ناهاکی ده گریته ، به لام ده زانین که ریگای به هشت بو هه فاله که ده کاته وه . (ل - 25) هه فاله که ش له ناخی یه وه مونولوچی برپه نندکاری و پولاو ناگر ده ست بی ده کات و له دواییدا بریاری مه ردا یه تی ده داو شار به چی ده هیلیت و روو ده کاته شاخ که ده گاته سه رکه لی گوینزه توپه لی تف له هه موو تیشکی هه لفریواندن و بومبای بی هیزی مرو ف ده کات (نه وساووک هه ر دیوانه یه ک ریگاو کاتی دیار و ناشرای گرت به ر) که ریگای شورش و تیکه ل بوونه به مرو فایه تی .

که چی له چپروکی (وه چه ی یاسای خول و دو) دا قاره مانه که مان خه ریکه مه ردا یه تی بنوینی که « وه چه ی زینای ریسواده کرد ، !! نه مجا نووسه ر ده لی :

« زمانی شار گویزان بوو بوچاری ملیونه ها جار خوی له هه سانی میژوو نه سوو . »

نه گه ر به رامبه ر به عیبارته تی (ناره زوی جنسی) که له سه راهای چپروکه که ده چورپته وه راستتر (خوشه ویستی جنسی) به کار به نین نه وا ده لین خو خوشه ویستی نه و کاره خه یالی یه په تی یه بی گه رده نییه که واهیمه ی عاشقان هوگری بی ، هیچی تیا به سه ته نییه نه گه ر بلین خوشه ویستی به جنسه وه به ستراوه ، نه م خوشه ویستی یه جنسییه ش دپاره به بی ی یاسای گوپانی کومه ل و قوناغه کانی ژیانی کومه لی مرو فایه تی

له پيگه يشتن و گوډان و پيشكه وتن دايه .

له بهر به ياني شارستانه تيدا نه گهر جنسه كه له شيوه ي (به كومه لي) دا بوو بڼت كاتي كه يه كتايي ژن وميردي (يه كژنه) په يدا بوو نارو زووي جنسي تاكانه ش پيگه يشت و هرهوك نووسه ري كتيبي (اصل العائلة) ده لي :

« خوشه ويستي شخسي نه م سهرده مه له نيوان توخميك و توخميك دا له پيشوودا نه بووه و نه زانراوه ، كه وا خوشه ويستي جنسي تاكه شخسي بهر زترين شيوه ي خواستي جنسي به . »

هروه ها ده لي :

« خوشه ويستي جنسي نيمه له جه وه ره وه له نارو زووي ساكاري جنسي و له خوشه ويستي پيشينان جياوازه ، كه وابي شايانه به يه ك چاوسه يري نه م مه سه له يه نه كه ين و ده بي بزاني كه گه لي شيوه ي ميژويي وهر گرتوه و له نزمه وه بو به رزو له جانه وه ري يه وه بو به ره و مروفايه تي يه وه ه لكشواوه كه راسته و خو په يوه نديشي به پيوهندي يه كومه لايه تي يه كانه وه به رده وام بووه . جا له و كومه له و له وشاره ي كه نووسه ر باسي دهكات و وينه ي دهنه خشيئي كه كومه ليكه راډيو داروين و شورش و گهل دهناسيت و راده ي پيوهندي كومه لايه تي ي بازارو كولان و ماله كان شيوه يه كي شارستاني پيشان دهكات مه عقول نيبه نه ووه چه يه بژيت كه وه چه ي زيناو خو ل و دويه ، به لكو نووسه ر له سه ري ته ي جوانترين و ناسكترين شتي مروفانه له ژن و ژنايه تي بدوزيته وه وه ست و سوزي نيمه ي خوينده واري به رزبكات وه .

دیمه نى کوتايى كه نه و به ياني يه يه (پيوسته شار له گلاوي ي زينا پاك بكر يته وه) هه رچه نده ناهه نكيكه شيوه ي غه زاي وهر گرتوه و به شداراني زينا بهرگي رووكه شيان پو شيوه و خوشيان به شداراني غه زاكن و شاربه دهركردنه كه دهست به دهكات . له م ديمه نه مروفانه كاريگه ردها كچه له و هه لو يسته دا نيبه كه خو ينده واران له رووي هه ست و ژييري و ليكدانه و يه كي شعوري قو له وه په ژاره و خه مي قورباني دانه كه دا يان بگريت و كرژي و قو ول كردني دراماي تراجيدى مه و دايه كي شياوي هونه ري به بدن . بر يق و باق و چوپړي جوړي ته كنيكيش كاريگه ري يه كه ي تارا ديه كي باش نه ديو كردوه . وه كو په راوييز هه زم ده كرد ناووشو يني

بلا بوونه وه ي چيروكيكي (مه كسيم كوركي) م له بير بمايه كه نه ويش ديمه نى شاربه ده ر كردني نافرته تيكي له م جوړه پيشان دهكات و يه كسه ر له پيشان داني خه لكه كه و ديمه نى ژنه كه و زه برو زه نگو و ناهه مواري ژياني كومه لايه تي نه وي دهست به دهكات و لايه نى درامايي ي خه م و دل بزويني تيدا به هيزه .

چوارهم : قاره مانى رامان و بيركردنه وه ي به په له

كاتيك حسين عارف له ريگه ي نو ي خوازي و نو ي كردنه وه دا زياتر هه نكاو دهنى ، سه يري شه پولي نو ي ي نه ده بي نه وروپا دهكات . . ده يوي نه و كه رهسته تازانه ش بخاته ناو نه ده بي كوردييه وه . وه كو له ته كنك دا شيوه ي نووسيني (شه پولي ناگايي) و گيرانه وه ي ناوزه ين و ته داعي له لايه كه وه يه ككرتنى نووسه ر له گهل كه ساني چيروك له قالبى هه ست و هوشى هه لو يستي نيو چيروك كه دا له لايه كي تره وه ، پاشان سوود بينين له شيوه ي سيناريوي فليمي سينه ماو ديمه نى كاميرا يي و دابه ش كردني و توويژيكي سه ربه ست و چرو خه ست و خو دوورخسته وه تاسنووري توانا له چيروك خواني و شيوه راهورتي و وه سفى راسته و خو ، هروه ها هه لوه شانه وه ي ته ونى چيروكي كون ده رباره ي سه رها ، گري ، هه لو يستي ناكاوو ريگه وت كردو كوتايي سه رسورمين .

هه موو نه و شيوه تازانه ش كه له ريگه ي نه ده بي عه ربه ييه وه لي يان حالي بووه و به سه ريان دا راگه ييشتوه روخساري ناوه روك و رييازه بيري يه كاني وه كو وجودى ، ياخي بوون ، بي هووده يي و ريگه فله سه في يه تاك په روه ره كاني نه وروپا به ناوي نه ده بي لامعقول و پيشره وايه تي و ناوي تره وه به خو ينده واران ده گه يشت . نووسه ريش واتى بگم وه كو موده و دهست پيشكه رييه كي زوو به زوو كه من شايد يي رابه ري و زووشت وهر گرتني بو ده دم ، زوربه ي نه و ريگاو شيوه هونه ري و بيره فله سه فيانه ي كور ي چيروك له چيروكيكي دا تاقي ده كاته وه ناوي ناوه (نه نديشه ي مروفيكي سه و داسه ري دوا هه والى نه م سهرده مه جه نجاله)^۳ و قاره مانى تاييه تي نه م مه يدانه پيشكيش دهكات ، كه قاره مانكي سه لبي يه و

هست به په ژاره و دل تیک هه لاتن و بی هووده بی ژیان ده کات و خوی به وونی ئەم زه مین و ناسمانه ده زانیت و سه و داسه ری هینی ی بوون و نه بوونه .

دروست کردن و شیوه ی پیشکیش کردنی قاره مانى چیرۆكى (ئەندیشه) تارا ده یه كى زور له ئەده بی لامعقول) دا وینه ده داته وه زوریش له ئیوه مانان نمونه كانی نه و نه ده بی بهر چاوكه وتوه له چیرۆك و له رومان و له شانوییدا . نیسلن) ده لی ئەم جوړه شانوییا نه نجامی هیوارووخانو خوهر وون کردن ، ده رباره ی نه وهش كه یاساو بناوانی باو هـشکینن و اچا كه ده قى ئەم وه سفه ی ناوبراو بهینینه وه كه ده لی

« نه چیرۆك یان شیرازه ییكى شایانى بایه خ پیدان بی تیاندانییه . شه خسییه ته كانی شیان ئەوانه نین كه بتوانری جیابگرینه وه و كاتیک پیشكیش ده كرىن هـروه كو بووكه شووشه ی مه كینه بن وه هان . نه گەر شانویى چاك پویستی به وه هه بیته كه بابە تىكى به گری كردنه وه كو تایی هاتوو پیشكیش بگات ، نه وا نه مانه نه سه ره تايان هه یه و نه كو تایی ، خو نه گەر شانویى چاك پویستی به وه هه بیته وینه ی سروشت عكس بگاته وه و به نه خشه ی سه رنج ووردانه شیوه و مه یله كانی سه رده م وینه بکیشیت ئەوا نه مانه زوربه ی جار خه وون و میرده زمه دووباره ده كه نه وه . نه گەر شانویى چاكیش پشت به وتووێژی ناوازه و ده مه ته قى ی ره وان ببه ستیت ئەم شانوییا نه زوربه ی جار له منه من و ئازاوه ی له تیگه یشتن نه هاتوو پیک دین)»

له راستیدا ، هه روه كو روبه رت بروستاییل ده لی وشه ی (قاره مان) له جوړه نه ده به دا به ته واوی مانای خوی له ده ست داوه و نه و كه سه سه ره كى یه ی هه یه و كه له جیاتی قاره مانه له تواناش و له زیره كیشدا له ئیمه نزمتر دیاره . كاتی كه سه یری ده كه یین و اهه ست ده كه یین كه له ژووړه وه سه یری دیمه نی دیلی یه ك یان تیک شكانیک یان بی هووده ییه كه ده كه یین ، بی گومان ئەم دیمه نه هه رگیز شایانى دیمه نی یان بی هووده ییه كه ده كه یین ، بی گومان ئەم دیمه نه كهش زوربه ی جاریان كه لۆریكه یان ره نجبه ریکه یان تاوانبار یان پیره میردیک یان چه پسینگی به گیان و به له ش زیندانی یه . له درامای وجودی دا نه سروشت ، نه كۆمه ل ، نه مروف شوینیان نییه ، - له مرووه ی دوا ییه ی دراما

نوی یه كه دا - له ناو نه و هه موو خه ونه ئالۆزو موته كاوی و ماخولیای له توانادا نه بووو و پینه و پرپووچی سییه رو - دارانه دا یاخی بوون به شیوه یه كى ئیجگار بهر چاوتاریك و كورت بری و شه كه تی ده بیینی)»

ئەم پیشه كى یه وه كو پیناسینیک و هیل درشتی باسن كه سه رتاها له چیرۆكه كى (ئەندیشه ی ..) « حسین ، خویان ده نوینن و له كاتی خسته پرووی وینه ی قاره مانه كه ییدا به ته واوی ده یان بیینن و هه ستیان بی ده كه یین .

چیرۆكه كه وه كو شانوییه كه به دهنگی كۆرس په رده ی له سه ر لاده دریت و كۆرسیش و وشه گه لی (سزا . ژان . په ژاره . خه م . خوین . رق . له عنه ت . تف . جوین) له دوو دپیدا ده رده بریت كه هه موویان نیشانه ی یان حاله تی ده رك کردنی بی هووده یین كابرایه كه پیشكیش ده كه ن كه : (ئاواره ، بی مه لبه ندو بی سه رو شوینه . به دل زه مین هه ل ده لووشی و به چاواناسمان) كه حاله تی وون بوونه كى وجودی یه ! به تاییه تی كه ده زانین (سه و داسه ری نهینی ی بوون و نه بوونه) خویشی كۆره برجوازی یه كى بچووكه و له سه ر دوكانی باوكی دانیشتوووه و خاموشه و له ده ره وه بی ناگایه و به ده ردیک گرفتاره هه روه ها له چیرۆكى (خوویه كى بووچیش) دا كه نه گه رچى میژووی دانانی له سه ر نییه به لام له كۆمه له ی (كلافه یه كه ژانی تووړه) دا سالی 1971 بلاوكردوه ته وه واتابه دووسال یان كه متر پیش چیرۆكه كى (ئەندیشه) كه وتوو ، له ویشدا نمونه یه كى وه ها ده بیینن كه میردمنالیك له سووچیکى چاخانه دا به ته نیا داده نیشیت ، به چاوسه رنجی نه دایه مه ردمى سه ر شه قامه كه و به بیرو هوشیش ئالابوووه كلافه یه كه باس وخواسى هه مه چه شه)²³ زوو زووش خووه كه ی خوی كه زه رده خه نه و سه ربادانه دووباره ده كاته وه . هه ر ئه ویشه نووسه ر به ئاشكرا وه سفی ده كات كه وا (نه و خولیایه دابووی له كه له ی كه له نهینی ژیان تی بگات ، كه مانای راهتی بوون و نه بوونی چنگ كه ویت) . كه وایی له بناغه دا نه ویش وه كو ئەم وایه ، به لام له نه نجامدا به هوی به ره وانى ی له نابه هه قى یه كى تاكانه دا تی ده گات كه (له به رچى یه تووشی نه و خووه بووچه بی مانایه بووه) و خه می به رزو نزمى و جیاوازی ی پایه كانی كۆمه لی له به ره ، به لام خه مه كه ی به خه می هه موو جیهان نه گه یشتوووه .

قاره مانى چیرۆكه كى (ئەندیشه ..) خوینده واره و شه وگوى

له به نامه کانی نیستگه کانی رادیو ده گریټ ، به لام به پینج سه دو هه ندیک زمان .. هه ریه که سه رداوی باسیک ده گریټ ورسته که ته واوناکات .. له م پرسته ناته واونهش به روونی ده زانین که ده رباره ی حالی مروفاپه تین ، مه سه له کانی رزگاری نه ته وهی زانست ، یاری ووه رزش ، ته ندروستی ، سیاستی ده وله تان ، به لام نووسه ره موویان به وه شی ده کاته وه که وا « نه یویست سه راپا دروکان بیسی » .

ئه م مروفا ده ره وه و کومه ل به بیگانه ده زانیت و وادیاره هه ر که له دایکی بووه بیگانه بووه . باشه هه ر چوټیک بیت ، واشه وه و خوی لئناکه وی ، هاتوو له مه سه له ی نایین و خوا ده کولیته وه . خوی لئ ده زریټ ، نیترله دیمه نیکی کومیدی سه پردا ده بیینین هه ل ده ستی ، ده روا داده نیشی ، خوی گرموله ده کات ، هه ل ده ستیته وه و داده نیشیته وه به م جوړه که ووشه ورسته به هیزه کانی نووسه ر جوانترین نیگاری بوکیشاوه . دووباره (کورس) دینه وه که له زمانی نووسه ره وه داوای لئ ده کا بنوی تاشه بوئی ژانه کانی بووه ستی ، میرده زمه ی خونی نالوزسوارای سه رسنگی ده بیت و دیمه نه دزیوو به ترسو توقینه ره کانی وجودیانه ده بیین .

را ده چهنی ! نووسه ر دیمه نی زوری ده ره وه ی ژوره که یمان پیشان ده دا که وا دیاره نه سروشت ، نه کومه ل کاریگه ریپان به سه ره وه نییه ، نه ویش ده خلی به وان نیه . دایک . برا . خه لکی شه قام . ناسیاو .. واتا هه موو نه وانه ی (سارته ر) به دیگه ران ناویان ده بات و دیگه رانیش جه هه نده من !

« رویشیت ، له کولان ده رچوو گه یشته سه ر شه قام . ریگای روژانی تری گرت به ر ، لای دا ، که رایه وه ، لای دایه وه ، نه چوو بوټیش ، رویشیت ، خه لکه که ش هات . خه لکه که ش دانیشیت . نه وانیش . هه لسا . نه وانیش به دواپه وه بوون ، به دواپانه وه بوو ، له که لیا بوون ، له که لیا نابوو . زور براده ری تووش هات . تووشی زور براده ر بوو . زور ناسیاو سلوویان لئ کرد . سلووی له زور ناسیاو کرد . نه که را . هه رنه که را .. هه رنه که را ،^{۳۱} دیسان نووسه ر به زمانی کورسه وه هوشیاری ده کاته وه که وا (مه که ری) . ئه م زه مینه به بی ئه م و به بی ئه وو به بی توش هه ر سوور نه خواو هه ر ده که ری ، » .

ئه م ده نگه ده نگه دانه وه ی نایدیالزم و بانگی خو به ده سه ته وه دانی چاره نووسه و ده نگه دانه وه ی (لا ادری په کان) و خو هه لسوونه

له مه به ستی بی هه وده یی ژبان و پړوپړوچی و بی تامی ی بوونی مروفا به لام (نه و) ی سه رلی شیواوو دل پړو خه یال ناوساوو له به رامبه ر ژبان و بوون و گه ردوون دا ، له به رده م سیاستی ناوخوو ده ره وه دا ، له به رده م ره ووشته و نه ریتی کومه لایه تی دا .. له به رده م شوپرش و شوپرشگیپران و لادان و شوپرش خنکان و زانستی دا که هه تانیستا بی ده نگه و مات و خاموش بوو ، نیتروه کو سووره کوانیک زه ردبوو .. ده ربوو ، ده ربوو نیک به م لاو به ولادا ناوه روک فیچقه ی کردو په لامیسه کی هاویشته .. نیتر (نه و) کرایه وه که وته قسه ، له (144) دپری ووردا باسی که ون و کائناتی کرد ، که زور به بیان به هوئی (لیک هه لوه شانی) ووشه به سه ر ووشه په کی تردا ریزکراون ، یان ناویک ناویکی هاوچه شن ، شوین شوینکی تر ، ژماره حه وت چه نده ها هاو نرخی ژماره یی تر په لکیش ده که ن و هه ستی ناوه وه ی ده که وینه جوش و کلافه به کلافه له ده روونیکی برینداری به گله یی و به هاوار دینه ده ره وه . قسه کان بریتین له ره خنه و گومان و بی پروایی و ناواتی ته پپوو ، هه لوئیستی به زین و ترسو تیک شکن .. پپشووتر که له رادیوکانه وه هه وال و باسو خواستی ئه م دنیا جه نجاله ی ده بیست به ناته واوی ده ری ده برین و تاقه تی نارام گرتنی نه بوو ، تانیستگه کان ته واویان بکه ن یان خوی بیان گیریته وه ، به لام نیستاوا به ته واوی و زیاترپش هه وال و باسو خواسه کانی دنیای تیک چرژاوو جه نجال به ند به ندو به بی ده سه که نه و ریزکردن ده گیریته وه ، ناوناوه ش ده لی (داپیره کلکه قولیم بده وه) که ئه مه مانای خومان دوو کردنی خو پرای و (که س له که س ناگات و که س نایه وی له که س بگات !) .

گشت له گشت وه کو هه جووی شاعیریکی زمان تیزی جارانه و کوتاییه که ی به جرتیکی وه کو جرته که ی نووسه ر له چیروکی (رایسز له خوینیاندا ده که ری) دا بوواپه که لی به جی بوو . نووسه ر فریای که وتوو که پلئ (نه ی له شکری خه ساوه کان به س بخه سین و مه خه سین) و له دواپیدا تووشی گرتن بی له لایه ن پولیسانه وه . به لام ئه م هه لوئیست و کوتاییه ش کابرای قاره مان له دیمه نی ناله باری سه لیبی و بی مایه یی رزگارناکات له کوپری تیکوشانی شوپرشگیپری داو وه کو فواد قه ره داغی بوئی چوه : (نه که هه ر پاله وانیک ی باخی بووی لئ ده رناچی ، به لکو که سیکی سه رجه نجال گوشه گیری نه خوشی

تەنانت لە مەیدانی بیرونەندیشەشدا : « ئەوێ (ئەو) جیری ئی ئەکاتەو بە دەستی یەوە ئازار ئەکیشی زۆر دوورە لە تررونەندیشە راستەقینەکانی خەلکی چ لە وولاتەکی خوی و چ لە جیهانیشتدا »^{۳۳}

ئەگەر بە چاوی کوردایەتیشەو سەیری قارەمانە که بگەین ئە مەزنگو سیمای هەلس وکەوتدا ، ئە لە بیرو زۆر بەی ئەندیشەکانی دا رەنگو دروشمی کوردانی تەواو روونی نییەو تییەتی یەکانی ئە تەوایەتی ئی رەنگ ناداتەو ، هەر وەکو ئەرمداغی دەلی : (پالەوانە که وەک یەکی خەیاالی ئەکەوینە بوو وەک لەوێ که سینی واقعی بیت لە وولاتیکدا بژیو نینیمای ئە تەوایەتی خوی هە بیت)^{۳۴}

هونەری چیرۆکنووسی « حسین عارف » وادیارە دەشتی ریالزمی بەپیتدا وەکو رووباریکی خوریدی ئاوەپوی خوی بگوریت تا بی هیزی و لاوازی سروشتی مروفانە وینە بکیشیت ، که ئە دەبوو بەرامبەر بە وجیهانە ئالوزەو بەرامبەر بەو نیوارە بلندو دەرگا پۆلابەندانە لەجیاتی (کردەو) تەنیا وینە لە دەستی بیو لە ئە دەبەکی دا وینە بداتەو ، قارەمانمان دەوی ئەک مروفیکی قوربانی و وینە و دنیاالی ئالوزو جەنجال . بوریس بۆرسوف دەلی : « هونەر کاتیک که وینە ی مروف بە خولقینەر ناکیشیت و لە وینە ی قوربانی ی میژوودا وینە ی دەرگیت ئەم هونەرە لە گەل سروشتی تاییەتی خویدا ناکۆکە ، لەم دوونموونە دا (که لە پرگی سی و چوارەمی ئەم ووتارە دا باسمان کردن قارەمانە سروشت کردەکی چیرۆکەکانی جارانی « حسین عارف » که مندالە چەتوونە ، شورشگێرە بزێووە که بە گیانی ساواپی پاک و بی باکانە سەودای لە گەل جیهان دەکرد تووشی پاشاگەردانی و سەر ئی تیک چوونیک بوو که واقعی ساغی کردەو تاسەر ئەبوو بە لکو دەمدەمی بوو ، زادە ی تاقی کردنەو هی شیوہکان و زۆر خویندەنەو و ئاگاداری نووسەری بە ریز بوو بە سەر ریبازو ریزگەو روخسار بە روەر و تاکییەکانی روژاوادا ، نیتەر ئە ویش که رەخنەگریکی هوشیارەو هەمیشە نامادە یە بە خویدا بچیتەو ، بوختە ی تی پوانینە گەییوہکانی لە کتیبە کهیداو لە ووتارەکی دیداری یە کەمی چیرۆکی عیراقی دا دەدرەوشیتەو چ بە دوور ئە دەزانرا کہ سەر وەر قارەمانی ریالستی کاریگەر و بە کەلک لە شیوازی

نوی ریالزمیدا پینشکیش بکات . ریالزمیش که هەموو ژیان دەگریتەو ، ئیجگار پان و پوپو فراوانە و ماوە ی نواندنی هەموو تەکنیکی هونەری و خۆکردی نوی تی دایە که هونەرماندی راستەقینە دەتوانی ئیبداعی تیدا بکات ، هەر وەکو چیرۆکنووسە ریالستەکانی ئاسیاو ئەمریکای لاتین و ئەفریقا و وولاتانی سۆشیالست ئیبداعی تیدادە کەن و مایە ی ریزی گیراوی خویندە وارانێ جیهانن .

پەراویزەکان :

- (1) لیکۆئینەموو بیبلیۆگرافیای چیرۆکی کوردی - عومەر بەرزنجی . ل 6161
 - (2) کلافەبەک ژانی نوورە - ل 83
 - (3) لە کوژی خەبێتا - سلیمانی - 1988
 - (4) چیرۆکی هونەری کوردی - حسین عارف . ل - 182
 - (5) بێوانە (عمر مەرف بەرزنجی - سەرچاوە ی پینشو) هەر وەها (حسین عارف - چیرۆکی هونەری کوردی) .
 - (6) کلافەبەک ژانی نوورە - ل 77
 - (7) دوژمنەکی مەم لیتەل - سەرچاوە ی پینشو - ل 83
 - (8) لە کوژی خەبێتا - حسین عارف . ل 17
 - (9) کلافەبەک ... - ل 87
 - (10) بو ژیدە ئاگاداری برانە (الالب القصصی فی العراق) ل 48 بەولاو .
 - (11,12) کلافەبەک ... ل 88
 - (13) هەمان سەرچاوە .. ل 88
 - (14) = = .. ل 101
 - (15) کلافەبەک ... ل 3
 - (16) چیرۆکەکانی مەم - بەغدا 1970 / ل 28
 - (17) گوڤلری نووسەری کورد . ژمەرە (8) - ل 43
 - (18) اللامعقول - ارنولد هنجلف - گوڤلری بو عەرمبی د . عبدالواحد لؤلؤة ل 21
 - (19) سەرچاوە ی پینشو - ل 67
 - (20) کلافەبەک ژانی نوورە - ل 83
 - (21) نووسەری کورد - ژمەرە 8 ، 8 - ل 48
 - 22 ، 23 ، 24 ، گوڤلری نووسەری کورد ژمەرە 8 ، ل 21 - 31 .
 - (25) الواقعة اليوم وابدأ - بغداد 1974 ، ل 157 .
- سەرئنج :
- ئەم ووتارە لە یەکەم دیداری چیرۆکی کوردیدا لە سەری پەش خویندراوەو ، که یەکیەنی نووسەرانی کورد رینکی خستبوو .